

POLSKIE TOWARZYSTWO TERAPII MOTYWUJĄCEJ
KODEKS ETYCZNY TERAPEUTY MOTYWUJĄCEGO PTTM

Preambuła:

Działalność zawodowa terapeuty motywującego PTTM jest ściśle związana z poruszaniem się w obszarach istotnych dla funkcjonowania psychospołecznego klientów korzystających z jego pomocy i wsparcia. Z tego też powodu szczególnie ważnym jest, aby terapeuta motywujący był świadom swojej odpowiedzialności i wpływu na przebieg procesu motywującego i skutki jego oddziaływań oraz kierował się dobrem osób w nim uczestniczących, potrafił dobro klienta właściwie rozpoznawać, respektować i o nie dbać. Takie podejście wynika z podstawowej zasady dialogu motywującego - wyrażania empatii, ze specyfiki tworzonej podczas pracy relacji opartej na zaufaniu, poszanowaniu godności człowieka i wyznawanych przez niego wartości oraz norm społecznych.

Kodeks Etyczny jest nade wszystko zbiorem norm i zasad ukierunkowujących postępowanie zawodowe terapeuty motywującego PTTM. Porządkuje standardy zachowań etycznych wynikających ze specyfiki pracy w duchu dialogu motywującego, relacji z klientami oraz relacji ze współpracownikami. Przekazuje także określone wartości, wspierające efektywność i etyczną poprawność procesu motywującego.

Kodeks dotyczy certyfikowanych terapeutów motywujących będących członkami PTTM. Jego podstawową funkcją jest budowanie standardu wrażliwości etycznej oraz uważnej troski o etyczną poprawność relacji z klientem.

Kodeks jest wzmocnieniem podstawowego zadania PTTM, jakim jest dbałość o stałe podnoszenie jakości świadczonych usług m.in. terapii/ pomocy/ wsparcia /psychoedukacji/ prowadzonych szkoleń w oparciu o: najnowszą wiedzę w zakresie dialogu motywującego/terapii motywującej, osiągnięcia w dziedzinie leczenia zdrowia psychicznego, stosowania metod terapeutycznych i praktyczne doświadczenia osób zrzeszonych w PTTM. Kodeks etyczny jest również narzędziem w istotny sposób wspierającym rzetelne, profesjonalne i odpowiedzialne wykonanie tego zadania.

Dział I

I Zasady ogólne

1. Zasady zawarte w kodeksie wynikają z ogólnych norm etycznych
2. Terapeuta motywujący kierując się nimi, jest zobowiązany respektować podstawowe prawa człowieka oraz dbać o poszanowanie godności powierzonych jego opiece osób oraz godności własnej i wykonywanej pracy motywującej.

II Ogólna postawa i sposób postępowania terapeuty motywującego PTTM

I Obowiązki wynikające z zasady rzetelności zawodowej

1. Obowiązkiem terapeuty motywującego jest posiadanie i stałe doskonalenie kwalifikacji zawodowych, co umożliwi mu kompetentne i rzetelne wykonywanie swojej pracy.
2. Terapeuta motywujący wykorzystuje w swej pracy zawodowej najnowszą wiedzę z zakresu zasad i metod terapii motywującej oraz dialogu motywującego.
3. Terapeuta motywujący dba o dzielenie się ze środowiskiem zawodowym własnymi osiągnięciami, spostrzeżeniami i opracowaniami, tworząc tym samym wspólny dorobek merytoryczny terapii motywującej i dialogu motywującego.
4. Terapeuta motywujący zobowiązany jest kierować się w działalności zawodowej zasadą dobra klienta. Nie może wykorzystywać swojej wiedzy i umiejętności w innych celach niż osiągnięcie dobra powierzonych jego opiece osób.
5. Terapeuta motywujący każdorazowo dokłada wszelkich starań, aby skuteczność jego działań była jak największa, a poświęcone klientom czas i uwaga wystarczające.
6. Terapeuta motywujący ponosi ostateczną odpowiedzialność za jakość i zakres oddziaływań motywujących.

II Postawa osobista

1. Terapeutę motywującego cechuje stosowanie wysokich standardów moralnych.
2. Terapeuta motywujący za swój obowiązek uważa stałą pracę nad kształtowaniem osobistego humanistycznego systemu wartości, kierując się przy tym troską o dobrze pojęty własny rozwój osobowy i dbałością o dobrą kondycję psychiczną.
3. Terapeuta motywujący zobowiązany jest przeciwstawiać się praktykom

niehumanitarnym lub dyskryminującym osobę czy grupę osób.

4. Terapeuta motywujący zobowiązany jest reagować zgodnie z obowiązującymi przepisami na znane im fakty łamania prawa.

Dział II

Odpowiedzialność etyczna terapeuty motywującego PTTM

1. Terapeuta motywujący dba o uczciwy i jednoznaczny kontakt z osobami korzystającymi z terapii motywującej lub innych działań motywujących.

2. Terapeuta motywujący zobowiązany jest do poszanowania godności klienta i jego prawa do samostanowienia. W szczególności respektuje jego prawo do wolności wyboru, prawo do intymności i prywatności i z szacunkiem odnosi się do wyznawanych przez niego wartości.

3. Terapeuta motywujący jest zobowiązany do równego traktowania klientów bez względu na wiek, płeć, stan cywilny, orientację seksualną, narodowość, wyznanie, przekonania polityczne, sytuację materialną, stan zdrowia, rasę, kolor skóry oraz inne preferencje i cechy osobiste.

4. Terapeuta motywujący zobowiązany jest wykazać zaangażowanie na rzecz pomocy klientowi w rozwiązywaniu jego trudności życiowych oraz wykorzystać w tym celu swoją wiedzę, umiejętności zawodowe i kompetencje. Ma przy tym prawo do doboru najwłaściwszych i najbardziej ich zdaniem skutecznych działań, metod i strategii dostosowanych do charakteru problemu klienta.

5. Terapeuta motywujący zobowiązany jest do udzielenia klientowi rzetelnej informacji zwrotnej na temat jego sytuacji oraz dostępnych metod pomocy.

6. Terapeuta motywujący ma prawo zasięgnąć konsultacji współpracowników i superwizorów w przypadku, gdy leży to w interesie klienta.

7. Terapeuta motywujący ma obowiązek zasięgnąć konsultacji superwizora w każdym przypadku, gdy problemy osobiste terapeuty mogą wpływać na przebieg i skutki prowadzonej terapii lub innej pracy motywującej.

8. Terapeuta motywujący nie może wykorzystywać kontaktów z klientami dla własnych korzyści. Za nieetyczne uznaje się wszelkie formy emocjonalnego

i materialnego wykorzystania faktu pozostawania klienta w relacji z terapeutą.

9. Terapeuta motywujący ma prawo odmówić świadczenia pomocy, gdy:

- ocena problemu, z jakim zgłasza się klient pozwala uznać, że wskazana jest pomoc przez osobę o innych specjalistycznych kwalifikacjach.
- poglądy religijne, etyczne lub osobiste terapeuty mogą zakłócać przebieg i skutki prowadzonej terapii.
- system wartości terapeuty jest rażąco niezgodny z systemem wartości klienta i zachodzi uzasadniona obawa, że fakt ten będzie miał negatywny wpływ na proces terapii lub innej pracy motywującej.

W każdej z w/w sytuacji klient powinien uzyskać informacje gdzie może uzyskać dalszą pomoc.

10. Terapeuta motywujący zobowiązany jest do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji uzyskanych od klienta w toku terapii lub innej pracy motywującej.

W szczególności nie mogą ujawniać bez zgody klienta osobom trzecim:

- faktu pozostawania klienta w terapii lub w toku innych oddziaływań motywujących;
- przebiegu i treści procesu terapeutycznego lub innych oddziaływań motywujących;
- danych o stanie psychicznym klienta;
- danych o rokowaniach i postępach w terapii lub innych oddziaływaniach motywujących.

11. Powyższe dotyczy także terapii lub innych oddziaływań motywujących klientów niepełnoletnich. Tym niemniej terapeuta motywujący winien jest każdorazowo rozpatrzyć, na ile przekazanie określonych informacji o przebiegu terapii lub innych oddziaływań motywujących rodzicom lub opiekunom dziecka może służyć dobru klienta. Terapeuta motywujący ma prawo, nie łamiąc zasady dyskryminacji, poinformować rodziców, bądź opiekunów o własnych wnioskach i ewentualnych zaleceniach. Koniecznym jest natomiast uzyskanie zgody prawnych opiekunów dziecka na objęcie go pomocą terapeutyczną.

12. Uchylenie tajemnicy jest dopuszczalne tylko w przypadku ochrony dobra wyższego: np. o ile istnieje domniemanie poważnego zagrożenia zdrowia lub życia klienta oraz innych osób, w przypadku podjęcia informacji o przemocy. Tajemnica

może być wówczas uchylona tylko wobec osób lub instytucji do tego właściwych.

13. Poddawanie superwizji problemu klienta powinno odbywać się w sposób uniemożliwiający identyfikację klienta.

Dział III

Odpowiedzialność etyczna terapeuty motywującego wobec współpracowników

1. W swych kontaktach ze współpracownikami terapeuta motywujący powinien

- kierować się szacunkiem;
- respektować wiedzę i doświadczenie innych;
- służyć radą i pomocą w przypadkach uzasadniających współpracę;
- przestrzegać zasady lojalności zawodowej;
- w ocenach współpracowników kierować się uczciwością i obiektywizmem.

2. W przypadku:

- naruszenia przez współpracownika zasad niniejszego kodeksu
- postępowania współpracownika, które skutkować może narażeniem dobra klienta lub innych osób
- działań współpracownika nie licujących z godnością dialogu motywującego mają obowiązek zająć krytyczne stanowisko w odpowiednim miejscu i czasie

3. Terapeuta motywujący winien rozstrzygać ewentualne konflikty ze współpracownikami bez uszczerbku dla klienta oraz z poszanowaniem dla ogólnie przyjętych norm. Za niezgodną z zasadami uważa się jakąkolwiek formę publicznego dyskredytowania osoby, stylu pracy lub osiągnięć innego terapeuty.

4. Terapeuta motywujący pełniący kierownicze funkcje w swoim postępowaniu wobec współpracowników kieruje się zasadami etyki i wykazuje szczególną troskę i dbałość o godziwe warunki pracy i rozwój zawodowy podległych mu osób.

Dział IV

Odpowiedzialność etyczna terapeuty motywującego jako badacza

1. Terapeuta motywujący w swojej pracy badawczej stosuje się do zaleceń kodeksu etycznego oraz ogólnie przyjętych norm dotyczących etyki badań naukowych.

2. Terapeuta motywujący przeprowadza badania mając na względzie poszerzenie wiedzy w obszarze terapii motywującej lub dialogu motywującego.
3. Wszystkie osoby biorące udział w badaniach winny zostać rzetelnie poinformowane o zasadach, metodach i celu badań, a także o ewentualnym ryzyku z nich wynikającym. Za nieetyczne uważa się wykorzystywanie do celów badawczych jakichkolwiek materiałów uzyskanych podczas terapii lub innych oddziaływań motywujących bez pisemnej zgody osoby poddanej badaniom. Osoba wyrażająca zgodę nie może tego czynić pod wpływem zależności wynikającej z relacji terapeutycznej lub pod wpływem jakiegokolwiek formy nacisku.
4. Terapeuta motywujący dokłada wszelkich starań, aby zachować anonimowość i chronić prywatność osób biorących udział w badaniach.
5. W trosce o stały wzrost i upowszechnianie wiedzy, wyniki badań należy publikować w stosownej prasie i książkach specjalistycznych, przestrzegając przy tym praw autorskich i wydawniczych.

Dział V

Odpowiedzialność etyczna terapeuty motywującego jako superwizora i dydaktyka

1. Terapeuta motywujący pełniący funkcje dydaktyczne, w tym superwizyjne, staje się tym samym w swoim postępowaniu, postawie i aktywności zawodowej wzorem dla współpracowników i studentów.
2. Oprócz stosownych uprawnień merytorycznych, terapeuta motywujący winien cechować się w związku z tym także szczególną dbałością o dobro swoich podopiecznych, wyrażającą się w:
  - nieustannej trosce o ich rozwój zawodowy i osobisty;
  - poszanowaniu tajemnicy wobec uzyskiwanych informacji podczas superwizji lub zajęć dydaktycznych;
  - wykorzystywaniu w pracy w pełni swojej wiedzy i doświadczenia i otwartej postawie dzielenia się nimi;
  - przyjęcia odpowiedzialności za poziom prowadzonego szkolenia;

- reagowania na zagrożenie jakości pracy wykonywanej przez osobę superwizowaną;
- bezstronnej oceny możliwości i kompetencji osób uczestniczących w szkoleniu lub superwizji.

3. Za nieetyczne uważa się wszelkie formy dyskryminowania przez dydaktyka/superwizora osób szkolących się oraz poddawania ocenie innych niż merytoryczne umiejętności lub osobowe cechy (i to tylko w zakresie mającym wpływ na jakość wykonywanej pracy) tych osób.

Dział VI

Postanowienia końcowe

1. Nadzór nad przestrzeganiem zawartych w kodeksie norm i zasad sprawuje Sąd Koleżeński PTTM.
2. Sąd Koleżeński jest także właściwym organem do przyjmowania i rozpatrywania skarg oraz rozstrzygania sporów o charakterze etycznym.
3. Kodeks stanowi podstawę do rozwiązywania sporów etycznych, gdy zachodzi wątpliwość, że postępowanie terapeuty motywującego PTTM nie spełnia warunków w nim zawartych lub z niego wynikających.
4. Treści zawarte w kodeksie nie są ostateczne i mogą ulegać zmianom.